

**ΕΝΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΥΡΩΒΑΝΚ – τ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

e-ΕΦΚΑ (τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)

ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ & τ. ΕΤΕΑΕΠ-ΤΕΚΑ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2023

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Συναδέλφισσες, Συνάδελφοι.

Σκοπός του παρόντος συνοπτικού ασφαλιστικού οδηγού είναι η ενημέρωση για τους όρους συνταξιοδότησης των εργαζομένων, μετά τις μνημονιακές επιταγές αλλά και τις αλλαγές νόμων. Ο οδηγός αυτός δεν είναι εξαντλητικός και έχει καθαρά ενημερωτικό χαρακτήρα. Σημειώνουμε ότι αναμένουμε συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις εντός του Οκτωβρίου, οπότε ενδεχομένως κάποια πράγματα να αλλάξουν. Λόγω της πολυπλοκότητας της Νομοθεσίας και επειδή κάθε περίπτωση έχει τις ιδιαιτερότητές της, σκόπιμο είναι, οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται σε Δικηγόρο της επιλογής τους ή στις αρμόδιες Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, για την παροχή συμβουλών και την εξέταση της κάθε υπόθεσής τους ξεχωριστά.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Η Γεν. Γραμματέας

Θ. Χαραλαμπόπουλος
Μ. Φεστερίδου

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟ τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ - ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ².

I. Για την απονομή σύνταξης λόγω γήρατος πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά δύο (2) προϋποθέσεις: **α)** Η συμπλήρωση ενός ορίου ηλικίας και **β)** συμπλήρωση ενός ελάχιστου αριθμού ημερών εργασίας στην ασφάλιση.

II. Από το έτος 2010 με τους Ν. 3863/2010, 3865/2010, 3996/2011, 4093/2012 κ.λπ. **επήλθαν σταδιακά μεγάλες αλλαγές στα**

---

¹Το παρόν έχει ενημερωτικό καθαρά χαρακτήρα και έχει συνταχθεί αποκλειστικά για σκοπούς γενικής πληροφόρησης. Σκοπός των συνταξάντων δεν είναι η παροχή νομικών συμβουλών και καμία από τις απόψεις που εμπεριέχονται δεν μπορεί να συνιστά επαγγελματική συμβουλή. Λόγω της πολυπλοκότητας των διατάξεων και της πολυνομίας οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται σε νομικό παραστάτη ή στις αρμόδιες υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ για την εξέταση της κάθε περίπτωσης, ατομικά.

² Βασικές θεσμικές και άλλες διατάξεις : Ν. 3863/2010, Ν. 3996/2011, Ν. 4093/2012, Ν. 4336/2015, Ν. 4387/2016, Ν. 4670/2020 κ.α.

όρια ηλικίας και τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό ημερών εργασίας, για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης. Οι Νόμοι αυτοί περιείχαν μεταβατικές διατάξεις που προστάτευαν θεμελιωμένα και «κατοχυρωμένα» δικαιώματα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έθεταν.

Οι αλλαγές αυτές επισπεύσθηκαν με το Ν. 4336/2015, **με σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας έως 01-01-2022**, σύμφωνα με τους πίνακες της υποπαραγράφου Ε.3. του νόμου αυτού, για όσους **ασφαλισμένους δεν είχαν θεμελιώσει** δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης έως 18-8-2015 (ημερομηνία δημοσίευσης του Νόμου αυτού). Παράλληλα με το Νόμο αυτό όσοι θεμελίωσαν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω συμπλήρωσης του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας έως 18-8-2015, δεν θίγονταν από τις αλλαγές. Τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων που μέχρι τη δημοσίευση του Νόμου αυτού δεν είχαν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, **αυξήθηκαν σταδιακά έως την 1-1-2022 σύμφωνα με τους πίνακες που έχουν προσαρτηθεί στον ανωτέρω Νόμο**. Ως θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα θεωρούνται κατά το Νόμο, εκείνα που μέχρι 18-8-2015, έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος για συνταξιοδότηση χρόνος ασφάλισης και το όριο ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, και μπορούν να ασκηθούν οποτεδήποτε.

Σύμφωνα με το Ν. 4336/2015, όσοι με βάση το παλαιό-προγενέστερο του Νόμου αυτού νομοθετικό πλαίσιο, θεμελίωσαν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 19.8.2015-31.12.2021 **θα συνταξιοδοτούντο πλέον με τη συμπλήρωση του νέου**

μεταβατικού ορίου ηλικίας, όπως αυτό διαμορφωνόταν κατά το ημερολογιακό έτος εντός του οποίου συμπληρωνόταν το κατά περίπτωση παλαιό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, βάσει του άνω προγενέστερου πλαισίου, σύμφωνα με τους ενσωματωμένους στο Νόμο αυτό πίνακες.

Επομένως, ουσιαστικά οι Πίνακες 1 και 2 του Ν. 4336/2015 **κατοχυρώνουν την ηλικία συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων, η οποία καθορίζεται πλέον με βάση το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο συμπληρώνουν την ηλικία που είχε καθοριστεί με βάση το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο και υπό την προϋπόθεση ότι την συμπληρώνουν (το προγενέστερο ηλικιακό όριο) έως 31-12-2021. Συνεπώς, εάν αυτή η κατά περίπτωση κατοχυρωμένη ηλικία συνταξιοδότησης, που αποτυπώνεται στους Πίνακες 1 και 2, συμπληρωθεί από την 1.1.2022 και μετά, η θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης γίνεται με τη συμπλήρωση αυτής της κατοχυρωμένης ηλικίας. Εάν κατά την ημερομηνία αυτή δεν πληρούνται και οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις, το δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων αυτών μεταγενέστερα.³**

Παραδείγματα :

1^ο. Στο τ. ΙΚΑ παλαιά ασφαλισμένη μητέρα με ανήλικο τέκνο που συμπλήρωνε κατά το έτος 2010, 5500 ΗΑ (κατά τη συμπλήρωση 5.500 ΗΑ θα πρέπει να συντρέχει και η ανηλικότητα του τέκνου της), μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί στα 55 με πλήρη σύνταξη και στα 50 με

---

³ ίδετε και με αριθμό 52/15-12-2015 εγκύκλιο του τ. ΙΚΑ.

μειωμένη σύνταξη. Εάν είχε συμπληρώσει τα 55 έτη για πλήρη σύνταξη και τα 50 έτη για μειωμένη έως 18-8-2015, τότε το δικαίωμά της ήταν θεμελιωμένο και μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε. Εάν συμπλήρωνε τις ανωτέρω ηλικίες (55 και 50) μετά την 19-8-2015 και έως 31-12-2021 υπαγόταν στα νέα όρια ηλικίας που αναφέρονται στον πίνακα II του Ν. 4336/2015, ανάλογα με το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης των ανωτέρω ηλικιών (55-50). Έστω λοιπόν ότι συμπλήρωνε τα 55 κατά το έτος 2017, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης σε ηλικία 59 ετών & 6 μηνών. Έστω ότι συμπλήρωνε τα 50 έτη το 2017, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου, κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης σε ηλικία 58 ετών & 5 μηνών. Εάν η ασφαλισμένη συμπληρώνει τα ανωτέρω όρια ηλικίας (55 και 50 αντίστοιχα) μετά την 1-1-2022, δεν υπάγεται στις μεταβατικές διατάξεις του ανωτέρω πίνακα και εντάσσεται στα νέα όρια ηλικίας, όπως σημειώνονται κατωτέρω.

2°. Στο τ. ΙΚΑ παλαιά ασφαλισμένη μητέρα με ανήλικο τέκνο που συμπλήρωνε κατά το έτος 2011, 5500 ΗΑ (κατά τη συμπλήρωση 5.500 ΗΑ θα πρέπει να συντρέχει και η ανηλικότητα του τέκνου της), μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί στα 57 με πλήρη σύνταξη και στα 52 με μειωμένη σύνταξη. Εάν είχε συμπληρώσει τα 57 έτη για πλήρη σύνταξη και τα 52 έτη για μειωμένη έως 18-8-2015, τότε το δικαίωμά της ήταν θεμελιωμένο και μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε. Εάν συμπλήρωνε τις ανωτέρω ηλικίες (57 και 52) μετά την 19-8-2015 και έως 31-12-2021 υπαγόταν στα νέα όρια ηλικίας που αναφέρονται στον πίνακα II του Ν. 4336/2015, ανάλογα με το

ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης των ανωτέρω ηλικιών (57-52). Έστω λοιπόν ότι συμπλήρωνε τα 57 κατά το έτος 2017, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης σε ηλικία 60 ετών & 9 μηνών. Έστω ότι συμπλήρωνε τα 52 έτη το 2017, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου, κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης σε ηλικία 58 ετών & 5 μηνών. Εάν η ασφαλισμένη συμπληρώνει τα ανωτέρω όρια ηλικίας (57 και 52 αντίστοιχα) μετά την 1-1-2022, δεν υπάγεται στις μεταβατικές διατάξεις του ανωτέρω πίνακα και εντάσσεται στα νέα όρια ηλικίας, όπως σημειώνονται κατωτέρω.

3°. Στο τ. ΙΚΑ παλαιά ασφαλισμένη μητέρα με ανήλικο τέκνο που συμπλήρωνε κατά το έτος 2012, 5500 ΗΑ (κατά τη συμπλήρωση 5.500 ΗΑ θα πρέπει να συντρέχει και η ανηλικότητα του τέκνου της), μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί στα 60 με πλήρη σύνταξη και στα 55 με μειωμένη σύνταξη. Εάν είχε συμπληρώσει τα 60 έτη για πλήρη σύνταξη και τα 55 έτη για μειωμένη έως 18-8-2015, τότε το δικαίωμά της ήταν θεμελιωμένο και μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε. Εάν συμπλήρωνε τις ανωτέρω ηλικίες (60 και 55) μετά την 19-8-2015 και έως 31-12-2021 υπαγόταν στα νέα όρια ηλικίας που αναφέρονται στον πίνακα II του Ν. 4336/2015, ανάλογα με το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης των ανωτέρω ηλικιών (60-55). Έστω λοιπόν ότι συμπλήρωνε τα 60 κατά το έτος 2018, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης σε ηλικία 63 ετών & 6 μηνών. Έστω ότι συμπλήρωνε τα 55 έτη το 2018, σύμφωνα με τον πίνακα II του ανωτέρω Νόμου, κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης

σε ηλικία 61 ετών. Εάν η ασφαλισμένη συμπληρώνει τα ανωτέρω όρια ηλικίας (60 και 55 αντίστοιχα) μετά την 1-1-2022, δεν υπάγεται στις μεταβατικές διατάξεις του ανωτέρω πίνακα και εντάσσεται στα νέα όρια ηλικίας, όπως σημειώνονται κατωτέρω.

Σημειώνεται ότι στα παραπάνω τρία (3) παραδείγματα μητέρων με ανήλικα τέκνα (τα ίδια ισχύουν και για χήρους πατέρες με ανήλικα τέκνα), για τη λήψη μειωμένης σύνταξης δεν απαιτείται η πραγματοποίηση 100 ΗΑ ανά έτος κατά την τελευταία πενταετία προ της αιτήσεως, ενώ δεν επιτρέπεται αναγνώριση πλασματικού χρόνου τέκνων.

4°. Στο τ. ΙΚΑ παλαιός ασφαλισμένος που συμπλήρωνε κατά το έτος 2010, 10500 ΗΑ, μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί στα 58 με πλήρη σύνταξη. Εάν είχε συμπληρώσει τα 58 έτη έως 18-8-2015, τότε το δικαίωμά του ήταν θεμελιωμένο και μπορούσε να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε. Εάν συμπλήρωνε τα 58 μετά την 19-8-2015 και έως 31-12-2021 υπαγόταν στα νέα όρια ηλικίας που αναφέρονται στον πίνακα Ι του Ν. 4336/2015, ανάλογα με το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης της ανωτέρω ηλικίας. Έστω λοιπόν ότι συμπλήρωνε τα 58 κατά το έτος 2019, σύμφωνα με τον πίνακα Ι του ανωτέρω Νόμου κατοχύρωνε δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης σε ηλικία 60 ετών & 6 μηνών, εάν τα συμπλήρωνε το έτος 2020 σε ηλικία 61 ετών. Εάν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει το ανωτέρω όριο ηλικίας μετά την 1-1-2022, δεν υπάγεται στις μεταβατικές διατάξεις του ανωτέρω πίνακα και εντάσσεται στα νέα όρια ηλικίας, όπως σημειώνονται κατωτέρω.

Τα όρια ηλικίας για τη θεμελίωση πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, από 1-1-2022, έχουν καταστεί ενιαία για όλους τους

ασφαλισμένους στον ιδιωτικό τομέα, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.3863/2010⁴. Τα όρια αυτά είναι τα ακόλουθα :

- **Για απονομή πλήρους σύνταξης** το **62ο έτος** της ηλικίας **με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης** και το **67ο έτος** της ηλικίας με **15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης**.
- **Για απονομή μειωμένης σύνταξης** το **62ο έτος** της ηλικίας με **15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης**.

Εξαιρούνται από τα πιο πάνω γενικά όρια οι ακόλουθες περιπτώσεις ασφαλισμένων για τις οποίες ισχύουν χαμηλότερα όρια ηλικίας και χαμηλότερος ελάχιστος αριθμός ημερών ασφάλισης, κατά περίπτωση⁵:

- οι ασφαλισμένοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα,
- όσοι συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ν. 612/1977⁶ ή άλλες διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές⁷,

⁴ Δυνάμει της παρ. 3 του άρθρου 11 Ν. 3863/2010 προβλέπεται: «3. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανα τριετία. Η αναπροσαρμογή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο.»

⁵ Λόγω της πληθώρας των εξαιρέσεων και της πολυπλοκότητας των διατάξεων δεν είναι δυνατή η εξαντλητική απαρίθμηση αυτών, σε ένα σύντομο σημείωμα.

⁶ Νόμος 612 της 13/14.6.1977: Περί συνταξιοδότησεως λόγω γήρατος των τυφλών των ασφαλισμένων εις ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητος του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.- (Α ' 164)

⁷ Τυφλοί-παραπληγικοί-τετραπληγικοί, ασφαλισμένοι με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, γονείς -αδελφοί αυτών, σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, κ.λπ..(άρθρο 40 παρ. 8 του Ν. 1902/1990, άρθρο 16 παρ. 3 του Ν. 2227/1994, άρθρο 2 παρ.

- μητέρες και χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων.

III. Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στις 23-9-2021, από το Γραφείο Τύπου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εκδόθηκε η ακόλουθη ανακοίνωση:

«Σε απάντηση ερωτημάτων που διατυπώνονται από ασφαλισμένους για το αν πρέπει να σπεύσουν να προλάβουν τα ευνοϊκά όρια ηλικίας και να συνταξιοδοτηθούν μέχρι 31/12/2021 γιατί διαφορετικά θα μπορούν να βγουν στη σύνταξη μόνο αφού συμπληρώσουν το 67ο έτος της ηλικίας τους, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αποσαφηνίζει τα εξής:

Πρώτον, όποιος ασφαλισμένος έχει θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31/12/2021, μπορεί να το ασκήσει οποτεδήποτε χωρίς κανένα περιορισμό!

Δεύτερον, είναι αυθαίρετη και εσφαλμένη η άποψη ότι οι ασφαλισμένοι που θέλουν να βγουν στη σύνταξη θα πρέπει να το κάνουν μέχρι τις 31/12/2021, καθώς από 1/1/2022 δήθεν αυξάνονται τα όρια ηλικίας. Το Υπουργείο Εργασίας έχει διαβεβαιώσει κατά καιρούς με κάθε τρόπο ότι τα όρια ηλικίας δεν αυξάνονται.

Επομένως και με βάση τα παραπάνω τονίζεται πως:

Όσοι ασφαλισμένοι θεμελίωσαν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι τις 18/08/2015 μπορούν να υποβάλλουν ΟΠΟΤΕΔΗΠΟΤΕ το αίτημα συνταξιοδότησης τους ΚΑΙ μετά την 01/01/2022, χωρίς κανένα περιορισμό ή αύξηση ορίων συνταξιοδότησης.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη μητέρα ανηλίκου που μέχρι 31/12/2012 είχε 5.500 ημέρες ασφάλισης και ήταν 57 ετών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί οποτεδήποτε, αφού θεμελίωσε δικαίωμα πριν την 18/08/2015.

Όσοι ασφαλισμένοι κατοχυρώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μεταξύ 19/8/2015 έως 31/12/2021 μπορούν να ασκήσουν και αυτοί ΟΠΟΤΕΔΗΠΟΤΕ το δικαίωμα τους, ΚΑΙ μετά την 1/1/2022 και συγκεκριμένα όταν συμπληρώσουν το νέο (μεταβατικό) όριο ηλικίας.

Παράδειγμα (κατοχύρωση μέχρι 31.12.2021, άσκηση μετά την 01.01.2022): Ασφαλισμένη μητέρα στο ΙΚΑ που κατά το έτος 2012 έχει συμπληρώσει 5.500 ημέρες ασφάλισης, έχει συγχρόνως ανήλικο παιδί, και συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας το έτος 2019 δικαιούται πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση της ηλικίας 64 ετών και 5 μηνών. Το δικαίωμα το κατοχυρώνει το 2019 και το θεμελιώνει το 2023. Το δικαίωμα ΔΕΝ χάνεται και μπορεί να ασκηθεί μετά το 2023.

Όσοι ασφαλισμένοι ΔΕΝ θεμελίωσαν ή κατοχύρωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα πριν τις 31/12/2021 ΔΕΝ εμπίπτουν στα μεταβατικά όρια ηλικίας και από 01/01/2022 συνταξιοδοτούνται με τους εξής βασικούς κανόνες:

Στο 67ο έτος της ηλικίας με τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης ή τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ασφάλισης

ή

Στο 62ο έτος της ηλικίας με τουλάχιστον σαράντα (40) έτη ασφάλισης ή δώδεκα χιλιάδες (12.000) ημέρες ασφάλισης,

ή

Στο 62ο έτος της ηλικίας και τις εκάστοτε ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται για μειωμένη σύνταξη, όπου αυτή προβλέπεται,

Συνεχίζουν να ισχύουν ειδικότερες προβλέψεις για συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλισμένων (στρατιωτικοί, βαρέα και ανθυγιεινά κ.λπ.)

Παραδείγματα: (α) άνδρας στο ΙΚΑ που δεν συμπληρώνει τις 10.500 ημέρες έως το 2012, (β) γυναίκα μητέρα ανηλίκου που δεν συμπλήρωσε 5.500 ημέρες έως το 2012 ή δεν συμπλήρωσε το 60ο έτος της ηλικίας της μέχρι το 2021 για πλήρη σύνταξη ή το 55ο έτος της ηλικίας της μέχρι το 2021 για μειωμένη σύνταξη και (γ) άνδρας δημόσιος υπάλληλος που έχει 35 έτη ασφάλισης, αλλά δεν συμπληρώνει τα 58 έτη έως το 2021.

Τα παραπάνω παραδείγματα είναι ενδεικτικές περιπτώσεις ασφαλισμένων όπου ΔΕΝ θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα πριν τις 31/12/2021 ΟΥΤΕ εμπίπτουν στα μεταβατικά όρια ηλικίας και τους καλύπτουν οι κανόνες συνταξιοδότησης που προαναφέρθηκαν (67ο έτος με τουλάχιστον με 15 έτη ασφάλισης κ.ο.κ.).

.....

Συμπερασματικά, όσοι ασφαλισμένοι έχουν θεμελιώσει ή κατοχυρώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι τις 31/12/2021 ΔΕΝ συντρέχει κανένας λόγος να σπεύδουν να συνταξιοδοτηθούν στο τέλος του έτους, καθώς αυτό μπορούν να το πράξουν οποτεδήποτε εκείνοι κρίνουν. Έτσι δεν θα στερηθούν και την αυξημένη ανταπόδοση που θα λάβουν για κάθε χρόνο που θα μένουν επιπλέον στην εργασία τους.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων» .

Θα πρέπει τέλος να επισημάνουμε ότι όσοι ασφαλισμένοι emπίπτουν στις μεταβατικές διατάξεις και τους πίνακες του Ν. 4336/2015, μέχρι να συμπληρώσουν το νέο όριο ηλικίας που προβλέπεται έχουν «κατοχυρωμένα» δικαιώματα και όχι «θεμελιωμένα», επομένως δεν μπορούμε να γνωρίζουμε πως θα αντιμετωπιστούν σε ενδεχόμενη αλλαγή του Νομοθετικού Πλαισίου.

III. Αναγνώριση πλασματικών χρόνων ασφάλισης.

1. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από το έτος 2011 και μετά ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης:

α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες, καθώς και ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες, δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο έτη, ε) ο χρόνος σπουδών, στ) ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.ΣΣ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, η) ο χρόνος απεργίας, θ) ο πλασματικός χρόνος τέκνων, ι) ο χρόνος μαθητείας, ια) ο χρόνος προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 (Α` 136) για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι που αρνήθηκαν την εκπλήρωση

της στρατιωτικής υπηρεσίας επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις και ιβ) ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας.

Οι νέοι ασφαλισμένοι που επιθυμούν να συνταξιοδοτηθούν στην ηλικία των 62 ετών με 40 έτη ασφάλισης, μπορούν να αναγνωρίσουν τους ανωτέρω πλασματικούς χρόνους.

2. Προβλέπεται ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου πλασματικού χρόνου : α) για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις όπως διαμορφώνονται για το έτος 2011 μέχρι 4 έτη, β) για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις όπως διαμορφώνονται για το έτος 2012 μέχρι 5 έτη, γ) για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις όπως διαμορφώνονται για το έτος 2013 μέχρι 6 έτη και δ) για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με προϋποθέσεις όπως διαμορφώνονται για το έτος 2014 και εφεξής μέχρι 7 έτη.

Οι παλαιοί ασφαλισμένοι που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης έως 31-12-2010 ή από 1-1-2011 και μετά, με προϋποθέσεις όμως ηλικίας οι οποίες δεν αυξήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3863/2010 μπορούν να αναγνωρίσουν : α) χρόνο στρατιωτικής θητείας, β) επιδοτούμενη ασθένεια έως 200 ημέρες, γ) επιδοτούμενη ανεργία έως 200 ημέρες, δ) γονική άδεια ανατροφής τέκνων, ε) εκπαιδευτική άδεια άνευ αποδοχών έως 2 έτη, στ) πλασματικό χρόνο τέκνων, ζ) χρόνο προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης και θ) χρόνο σύνταξης αναπηρίας.⁸

---

⁸ Για συγκεκριμένες κατηγορίες παλαιών ασφαλισμένων που εμπίπτουν στις διατάξεις αυτές ενδεχομένως ισχύουν κατά περίπτωση περιορισμοί στην δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικών π.χ. μητέρες με ανήλικο τέκνο δεν μπορούν να αναγνωρίσουν πλασματικό χρόνο τέκνων, κ.λπ..

3. Όπου για την αναγνώριση των πλασματικών αυτών χρόνων ασφάλισης προβλέπεται καταβολή εισφοράς, **η αναγνώριση γίνεται με την καταβολή από τον ασφαλισμένο για κάθε μήνα αναγνωριζόμενου πλασματικού χρόνου ασφάλισης της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, στο ποσοστό που ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης εξαγοράς.** Η ως άνω εισφορά υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά τον τελευταίο μήνα πλήρους απασχόλησης πριν από την υποβολή της αίτησης εξαγοράς και εφόσον έχει διακοπεί η απασχόληση, επί των αποδοχών του τελευταίου μήνα απασχόλησης προσαυξανόμενων κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του Ν. 4387/2016.

Επισημαίνεται ότι η αναγνώριση πλασματικών χρόνων γίνεται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος (π.χ. 40 έτη σε ηλικία 62 ετών), σε περίπτωση δε που με την αναγνώριση αυτή δεν υπάρχει θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος οι εισφορές που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 -ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΠΛΗΡΟΥΣ-ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ).

Η απονεμόμενη **Κύρια Σύνταξη** είναι το ποσό που καταβάλλεται μηνιαίως στους συνταξιούχους ως αναπλήρωση του εισοδήματος μετά την αποχώρησή τους από την ενεργό απασχόληση και αποτελείται από το **άθροισμα της Εθνικής και της Ανταποδοτικής Σύνταξης:**

Κύρια Σύνταξη = [Εθνική + Ανταποδοτική]⁹

I. Εθνική Σύνταξη

Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η **Εθνική Σύνταξη** καταβάλλεται στους **δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη**, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά $\frac{1}{40}$ για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

Η εθνική σύνταξη ορίζεται από 1-1-2023¹⁰ **σε τετρακόσια δέκα τρία ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτά (413,76€) μηνιαίως** και καταβάλλεται ακέραια **εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης**. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο **κατά 2%** για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Ειδικότερα οι μειώσεις αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Έτη Ασφάλισης	20	19	18	17	16	15
Ποσό Εθνικής Σύνταξης (€)	413,76	405,48	397,20	388,93	380,65	372,38

⁹ Απονέμεται και Επικουρική Σύνταξη, ανάλογα σε ποιο Επικουρικό Ταμείο είναι ασφαλισμένος ο δικαιούχος, ίδετε Κεφάλαιο 3.

¹⁰ Α.Π. 126331/28.12.2022 κοινή Υπουργική Απόφαση (Β'6949)

II. Ανταποδοτική Σύνταξη

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, για τους μισθωτούς στον ιδιωτικό τομέα, **λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του.** Στην πράξη ο υπολογισμός γίνεται σύμφωνα με το μέσο όρο των αποδοχών **από το 2002¹¹ και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης,** εφόσον κατά την χρονική αυτή περίοδο προκύπτει ασφάλιση τουλάχιστον 10 ετών, για αιτήσεις συνταξιοδότησης, από 1-1-2021. Αν δεν προκύπτει αναζητείται χρόνος ασφάλισης και πριν την 1-1-2002. **Ο μέσος όρος υπολογίζεται ως το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου διά του συνολικού χρόνου ασφάλισής του.** Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του. Να σημειωθεί ότι οι αποδοχές του ασφαλισμένου προσαυξάνονται/αναπροσαρμόζονται μέχρι και το έτος 2024 σύμφωνα με την μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Επισημαίνουμε

---

¹¹ 28 παρ. 7 Ν. 4670/2020.

ότι οι συντάξιμες αποδοχές αναπροσαρμόζονται έως και το προηγούμενο της συνταξιοδότησης έτος.

Τα ποσοστά αναπλήρωσης από 1-10-2019 αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα¹²:

Κλίμακες Ετών Ασφάλισης	Σωρευτικό Ποσοστό Αναπλήρωσης	Κλίμακες Ετών Ασφάλισης	Σωρευτικό Ποσοστό Αναπλήρωσης
15	11,55%	28	23,95%
16	12,39%	29	25,16%
17	13,23%	30	26,37%
18	14,07%	31	28,35%
19	14,97%	32	30,33%
20	15,87%	33	32,31%
21	16,77%	34	34,81%
22	17,73%	35	37,31%
23	18,69%	36	39,81%
24	19,65%	37	42,36%
25	20,68%	38	44,91%

¹² Με βάση της αλλαγές του Ν. 4670/2020.

26	21,71%	39	47,46%
27	22,74%	40	50,01%
41 έτη και άνω + 0,50% για κάθε ένα επιπλέον έτος			

Σημειώνεται ότι το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών ανέρχεται σήμερα στο ποσό των 7.126,94€¹³ μηνιαίως. Υπάρχουν περιορισμοί και στο ανώτατο όριο της καταβαλλόμενης σύνταξης (από 01.01.2023 το ανώτατο όριο στις καταβαλλόμενες Κύριες Συντάξεις ανέρχεται σε τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια εξήντα πέντε ευρώ και δώδεκα λεπτά (4.965,12 €)).

Παράδειγμα:

Μισθωτός ασφαλισμένος στο τ. ΙΚΑ- ΕΤΑΜ με πλήρη απασχόληση από 1-1-2002 έως 31-12-2022 και περισσότερα από 40 έτη μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15^{ου} και της 31-12-2022 υποβάλει αίτημα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος την 1-1-2023, σε ηλικία 63 ετών με 12.000 ημέρες ασφάλισης.

Έστω ότι οι συντάξιμες αποδοχές του ανέρχονται σε

$$2.000\text{€} = \frac{\text{σύνολο ασφαλιστέων αποδοχών από 1 - 1 - 2002 έως 31 - 12 - 2022} + \text{αναπροσαρμογή κατ' έτος ΔΤΚ}}{252 \text{ μήνες}}$$

¹³ Άρθρο 34 Ν. 4670/2020, εγκύκλιος e-ΕΦΚΑ 10/2023.

Ανταποδοτική σύνταξη 2.000€ X 50,01% (ποσοστό αναπλήρωσης για 12.000 Η.Ε.) = **1.000,20€**.

Ο ασφαλισμένος δικαιούται και **Εθνική Σύνταξη ποσού 413,76€** .

Συνολικό ποσό Κύριας Σύνταξης : 413,76€ + 1.000,20€ = 1.413,96€¹⁴

Τέλος σημειώνεται ότι ο τρόπος υπολογισμού της Κύριας Σύνταξης σε περίπτωση παράλληλης απασχόλησης καθορίζεται από το άρθρο 36^A του Ν. 4387/2016 όπως προστέθηκε με το άρθρο 32 του Ν. 4670/2020.

III. Μειωμένη Σύνταξη.

Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται¹⁵, αναλογικά, στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Η κατά τα ανωτέρω μείωση της εθνικής σύνταξης, προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, **ανέρχεται σε $\frac{1}{200}$ ή 0,50% για κάθε μήνα που υπολείπεται (6% για κάθε έτος) για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.**¹⁶ ○

¹⁴ Ο υπολογισμός αυτός αφορά μόνο την Κύρια Σύνταξη και όχι την επικουρική. Αφορά μικτή σύνταξη δηλαδή θα πρέπει να αφαιρεθούν εισφορές υπέρ υγείας, φόρος κ.λπ.

¹⁵ Δεν υπάρχει αντίστοιχη μείωση του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης.

¹⁶ Άρθρο 7 παρ. 3 Ν. 4387/2016. Με το Ν. 4336/2015 έχουν θεσπιστεί επιπλέον προσωρινά (έως του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης) ποσοστά μείωσης 10% σε περίπτωση συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης, βάσει μεταβατικών διατάξεων. Δεν επιβάλλεται όμως.

υπολογισμός της μείωσης αυτής γίνεται από το μήνα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. **Η μείωση αυτή είναι οριστική και ισχύει στο διηνεκές.** Σε καμία περίπτωση το ποσοστό της μείωσης της εθνικής σύνταξης δεν υπερβαίνει το ποσοστό μείωσης που αντιστοιχεί σε πέντε έτη ηλικίας (60 μήνες).

Απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου ο ασφαλισμένος να δικαιούται μειωμένης σύνταξης, είναι η συμπλήρωση 100 ημερών ασφάλισης ανά έτος την τελευταία πενταετία, πριν από το έτος υποβολής της αίτησης για τους παλαιούς ασφαλισμένους. Για τους νέους ασφαλισμένους (από 1-1-1993 και μετά) απαραίτητη προϋπόθεση, είναι η συμπλήρωση 750 ημερών ασφάλισης την τελευταία πενταετία, πριν από το έτος υποβολής της αίτησης.

Παράδειγμα:

Μισθωτός ασφαλισμένος στο τ. ΙΚΑ- ΕΤΑΜ με πλήρη απασχόληση και περισσότερα από 40 έτη μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, με 15 έτη ασφάλισης υποβάλει αίτημα μειωμένης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, σε ηλικία 62 ετών. **Η μειωμένη εθνική σύνταξη που θα λάβει θα ανέρχεται σε [372,38 ευρώ για 15 έτη ασφάλισης - 30% (6% X 5 έτη μεταξύ 67 και 62 έτη) =] 260,67 ευρώ.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 -ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ-τ. Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. -Τ.Ε.Κ.Α.

ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ.

τ. Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.-Τ.Ε.Κ.Α..

Με το Ν. 4387/2016 επήλθαν σημαντικές αλλαγές στο θεσμό της Επικουρικής ασφάλισης. Το Ε.Τ.Ε.Α. μετονομάστηκε σε Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και στο Ταμείο αυτό εντάχθηκαν τα περισσότερα ταμεία επικουρικής ασφάλισης.¹⁷ Με το Νόμο 4670/2020 (ΦΕΚ 43/28.2.2020, τεύχος Α'), με τίτλο «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και άλλες διατάξεις», και ειδικότερα στο πρώτο μέρος αυτού (άρθρα 1-9) προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η μετονομασία, από 1.3.2020, του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) σε Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και η ένταξη, από την ίδια ημερομηνία, στον e- ΕΦΚΑ των Κλάδων Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ), το οποίο καταργείται.

Με τις διατάξεις των άρθρων 1-73 του **Ν. 4826/2021**, με τίτλο «Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση για τη Νέα Γενιά : εισαγωγή κεφαλαιοποιητικού συστήματος προκαθορισμένων εισφορών στην επικουρική ασφάλιση, ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις», όπως τροποποιήθηκαν με το Ν. 4921/2022, **προβλέφθηκε η εισαγωγή και εφαρμογή ενός νέου Θεσμού Επικουρικής Ασφάλισης με κεφαλαιοποιητικό χαρακτήρα, με την ίδρυση και**

---

¹⁷ Τ.Π.Δ.Υ., Τ.Α.Π.Ι.Τ., Ε.Τ.Α.Π. Μ.Μ.Ε., Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω, Ε.Τ.Α.Α. κ.α..

**λειτουργία από 01/01/2022 ενός νέου Ν.Π.Δ.Δ., του Ταμείου
Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.).**

**Ασφαλιστέα πρόσωπα στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης
του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π..** 1. Στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής
ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται υποχρεωτικά: α. Οι ήδη
ασφαλισμένοι των ταμείων, κλάδων και τομέων επικουρικής
ασφάλισης που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. (νυν Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). β. Όσοι
αναλαμβάνουν ασφαλιστέα εργασία - απασχόληση ή αποκτούν
ασφαλιστέα ιδιότητα, για την οποία ασφαλίζονται υποχρεωτικά σε
φορέα κύριας ασφάλισης και δεν υπάγονται για την εργασία -
απασχόλησή τους αυτή ή την ιδιότητά τους στην ασφάλιση άλλου
φορέα επικουρικής ασφάλισης ή επαγγελματικής υποχρεωτικής
ασφάλισης, ή των εξομοιούμενων βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας με
αυτούς, ανεξαρτήτως νομικής μορφής. 2. Από την 1η.1.2021 στην
ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.
υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους και τα πρόσωπα που
βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης νόμου εξαιρούνται της υποχρεωτικής
υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.. Η
προαιρετική υπαγωγή στην ασφάλιση από την έναρξή της διέπεται
από τους κανόνες της υποχρεωτικής ασφάλισης. Από την 1η.1.2022 τα
πρόσωπα του πρώτου εδαφίου υπάγονται προαιρετικά, μετά από
αίτησή τους, στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του
e-ΕΦΚΑ, εφόσον έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος
της ηλικίας τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής.»¹⁸

---

¹⁸ Άρθρο 6 Ν. 4826/2021.

Ασφαλιστέα πρόσωπα στο Τ.Ε.Κ.Α.. **1.** Στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) **υπάγονται υποχρεωτικά**, με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3, **όλα τα πρόσωπα που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά από 1ης.1.2022 και εφεξής ασφαλιστέα εργασία-απασχόληση ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα**, για την οποία υφίσταται μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία υποχρέωση υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e- Ε.Φ.Κ.Α.), **καθώς και όλα τα πρόσωπα που έχουν γεννηθεί από 1.1.2004 και εφεξής.** Για τα πρόσωπα της παρούσας η υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου λαμβάνει χώρα αντί της υπαγωγής στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α. **2.** Στην ασφάλιση του Ταμείου **υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, οι ήδη ασφαλισμένοι στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίοι έχουν γεννηθεί από 1ης.1.1987 και εξής.** Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του Ταμείου παύουν αυτοδίκαια να υπάγονται στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α.. **3.** Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, και εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου: .... γ) τα πρόσωπα που, βάσει ειδικής ή γενικής διάταξης, εξαιρούνται της υποχρεωτικής υπαγωγής στην ασφάλιση άλλων φορέων επικουρικής ασφάλισης. **4.** Τα πρόσωπα της παρ. 2 μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου από 1ης.1.2023 έως τις 31.12.2023. **5.** Τα πρόσωπα της παρ. 3 μπορούν να ασκήσουν το εν λόγω δικαίωμα από 1ης.1.2023 οποτεδήποτε μέχρι τη συμπλήρωση

του ορίου ηλικίας που προβλέπεται σε αυτήν. **Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου δεν πρέπει να έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο έναρξης λειτουργίας του Ταμείου.**

Το ύψος των εισφορών για το νέο επικουρικό σύστημα ασφάλισης παραμένει ίδιο όπως και το υφιστάμενο σύστημα. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν τις ίδιες εισφορές για την επικουρική ασφάλισή τους, είτε υπάγονται στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του e -Ε.Φ.Κ.Α., είτε στο Τ.Ε.Κ.Α.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 53 του Ν. 4826/2021 στους ασφαλισμένους που δεν έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), επιστρέφεται κατά τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ποσό ίσο με τις καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές στο Ταμείο σε πραγματικές τιμές.

Επισημαίνεται ότι μέχρις εκδόσεως του Ενιαίου κανονισμού Ασφάλισης Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και ήδη e-ΕΦΚΑ εφαρμόζονται οι καταστατικές προβλέψεις των ενταχθέντων ταμείων, κλάδων και η γενικότερη νομοθεσία που τους διέπει εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με το Ν. 4387/2016.

Προϋπόθεση για την απονομή επικουρικής σύνταξης είναι η προηγούμενη συνταξιοδότηση από τον φορέα κύριας ασφάλισης¹⁹.

---

¹⁹ Άρθρο 8 Ν. 4578/2018, ΕΓΚ Φ80/2019 ΥΠΕΚΑ.

Επομένως οι μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από τους φορείς Κύριας ασφάλισης και στον αριθμό ημερών ασφάλισης ισχύουν και για την επικουρική ασφάλιση (15 έτη ασφάλισης τουλάχιστον²⁰ κ.α.)

Κατ' εξαίρεση η καταβολή της επικουρικής σύνταξης αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της κύριας σύνταξης, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και η αίτηση έχει υποβληθεί εντός 3 μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης απονομής κύριας σύνταξης.

Ως προς τον τρόπο υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 42 του Ν. 4052/2012, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα καθώς και την ΥΑ 175//2020 (ΥΑ 17537/989 ΦΕΚ Β 1887/18-5- 2020) με τίτλο «Τεχνικές παράμετροι σχετικά με τις παροχές του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.ΚΑ.».

Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή του αθροίσματος των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και των ασφαλισμένων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), που υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), καθώς και των προσώπων

---

²⁰Άρθρο 41 Ν. 4052/2012

που υπάγονταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και άσκησαν το δικαίωμα προαιρετικής υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.).

Για αυτούς που ασφαλίστηκαν πρώτη φορά μέχρι την 31.12.2013 εφαρμόζεται αναλογικός τρόπος υπολογισμού της σύνταξης για το διάστημα πριν και μετά την 1.1.2015. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 42 του Ν.4052/2012, όπως ισχύει, μετά την αντικατάσταση του άρθρου 96 του Ν. 4387/2016 με το άρθρο 44 του ν. 4670/2020, για τους ασφαλισμένους μέχρι την 31.12.2013, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2015 και εφεξής και εφόσον συγχρόνως η καταβολή της σύνταξης αρχίζει από 1.1.2015 και εφεξής, το ποσό της επικουρικής σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων: α) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014, το οποίο υπολογίζεται με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης 0,45% επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης επί τα έτη ασφάλισης, και β) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους από 1.1.2015 και εφεξής το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με το νέο σύστημα, όπως περιγράφεται στην πιο πάνω υπουργική απόφαση.

Με βάση την παρ. 1 του άρθρου 58 του ν.3371/2005, οι προσλαμβανόμενοι στα πιστωτικά ιδρύματα από 1.1.2005 υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του τ. ΕΤΕΑΜ και ήδη Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ και ήδη e-ΕΦΚΑ..

Περαιτέρω από 1ης.1.2022 για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, συνυπολογίζονται ο χρόνος ασφάλισης που διανύεται στην ασφάλιση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) και ο χρόνος ασφάλισης που έχει προηγουμένως διανυθεί σε άλλους φορείς επικουρικής ασφάλισης. Το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται διακριτά για το σύνολο του χρόνου που έχει διανυθεί σε κάθε φορέα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για κάθε φορέα και για κάθε χρονικό διάστημα. Κάθε φορέας απονέμει στον δικαιούχο το ποσό σύνταξης που αναλογεί στον χρόνο που διανύθηκε σε αυτόν.

ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ

Το αλληλοβοηθητικό ταμείο- σωματείο με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΟΝΙΚΗΣ-ΛΑΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ» ιδρύθηκε στις 23-7-1979. Στην παρ. 3 του άρθρου 18 του ν.1902/1990 ορίζεται ότι : «Κατ' εξαίρεση τα επικουρικά ταμεία, κλάδοι, λογαριασμοί ασφάλισης μισθωτών που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Ι.Δ., ως και κάθε άλλος φορέας επικουρικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που έχουν συσταθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος (17-10-1990), εξακολουθούν να διέπονται από τις καταστατικές τους διατάξεις και τα πρόσωπα που ασφαλίζονται σ' αυτά εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΙΚΑ-TEAM».

Το ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ αποτελεί μεν φορέα επικουρικής ασφάλισης με την έννοια του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 2084/1992, αλλά ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου σωματειακής μορφής είναι αυτοδιοικούμενο και αυτοδιαχειριζόμενο.

Ασφαλιζόμενα πρόσωπα. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού του ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ, ασφαλιζόμενα στο ταμείο πρόσωπα ήδη υπαγόμενα στην ασφάλιση του, αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση ή διαδικασία, είναι: α) Από το προσωπικό της ALPHA BANK, μόνο οι προερχόμενοι από την τέως ΙΛΤΕ, β) από το προσωπικό της EUROBANK, μόνο οι προερχόμενοι από τις τέως τράπεζες Αθηνών, Κρήτης και Εργασίας, γ) από το προσωπικό της Τράπεζας Πειραιώς, μόνο οι προερχόμενοι από τις τέως τράπεζες Μακεδονίας - Θράκης και Κεντρικής Ελλάδος, δ) από το προσωπικό της ΕΤΕ, μόνο οι προερχόμενοι από την τέως τράπεζα ΕΤΕΒΑ και την τέως εταιρεία «Εθνική Α.Ε. Διοικήσεως και Οργανώσεως» (ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ), και ε) από το προσωπικό της Τράπεζας Αττικής, όλοι οι υπάλληλοι που εργάζοντο σε αυτή πριν την 31-12-2004, στ) από το προσωπικό των λοιπών τραπεζικών επιχειρήσεων όλοι οι μεμονωμένοι εργαζόμενοι που είναι ασφαλισμένοι στο ΤΑΠΙΛΤΑΤ για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης. Επίσης μπορούν και δικαιούνται να υπάγονται ομαδικά στην ασφάλιση του ταμείου οι εργαζόμενοι, με οποιουδήποτε είδους σύμβαση εργασίας, στις αμέσως πιο πάνω αναφερόμενες τραπεζικές επιχειρήσεις ή σε οποιασδήποτε μορφής και είδους θυγατρικές ή συνδεδεμένες εταιρείες τραπεζικών επιχειρήσεων, σε οποιεσδήποτε εταιρείες του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού ή ασφαλιστικού τομέα, σε προσωπικό Βιομηχανικών, Εμπορικών και Βιοτεχνικών κ.ά. Επιμελητηρίων, σε προσωπικό Επιστημονικών Συλλόγων κ.λπ. συναφή νομικά πρόσωπα, εφόσον πληρούνται οι εξής προδιαγραφές: α) Είναι μέλη των συνδικαλιστικών οργανώσεων που λειτουργούν στους αντίστοιχους εργασιακούς χώρους ή υποβάλλουν ατομικές αιτήσεις σε περίπτωση μη λειτουργίας συνδικαλιστικής οργάνωσης στο χώρο και

β) δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα προαιρετικής επικουρικής ασφάλισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του Καταστατικού του ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ, οι ασφαλισμένοι, άνδρες και γυναίκες, που αποχωρούν από τον εργοδότη τους και απασφαλίζονται από το ταμείο, θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος από την ίδια ημερομηνία που καθίστανται συνταξιούχοι κύριας ή επικουρικής σύνταξης από φορέα κοινωνικής ασφάλισης που λειτουργεί με τη νομική μορφή Ν.Π.Δ.Δ.. Δοθέντος ότι οι ασφαλισμένοι που είχαν ως φορέα κύριας σύνταξης το Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ. (το οποίο εντάχθηκε μετέπειτα στο Ι.Κ.Α), θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την ίδια ημερομηνία που καθίστανται συνταξιούχοι κύριας σύνταξης από το Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ. - Ι.Κ.Α, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του οποίου είναι ευνοϊκότερες των ισχυουσών σε άλλους φορείς κύριας σύνταξης, τους οποίους έχουν ως φορείς κύριας σύνταξης, οι ασφαλισμένοι του Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ.Α.Τ που δεν προέρχονται από την τέως Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος, για λόγους ίσης μεταχείρισης, οι ασφαλισμένοι του ταμείου που δεν έχουν ως φορέα κύριας σύνταξης το Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ. - Ι.Κ.Α, αποχωρούντες από τον εργοδότη τους και απασφαλιζόμενοι από το ταμείο, θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ έστω και αν δεν καθίστανται συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α ή άλλου αντίστοιχου φορέα, εφόσον κατά την απασφάλισή τους από το ταμείο πληρούν τις ίδιες ακριβώς προϋποθέσεις που ισχύουν για λήψη κύριας σύνταξης στο Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ. - Ι.Κ.Α. Οι απονεμόμενες κατά τα ανωτέρω από το ταμείο συντάξεις είναι πλήρεις και προσδιορίζονται από τον συντάξιμο χρόνο ασφάλισης, τις συντάξιμες αποδοχές και τον πίνακα του

άρθρου 45 του Καταστατικού. Το ύψος βέβαια της σύνταξης δεν είναι βέβαιο ούτε εγγυημένο. Το ύψος των συντάξεων αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη. Το ανώτατο όριο επικουρικής σύνταξης καθορίζεται από το Δ.Σ. του Ταμείου κατόπιν υποδείξεων εκπονούμενης αναλογιστικής μελέτης. Το κατώτατο όριο επικουρικής σύνταξης γήρατος έχει οριστεί στο ποσό των 50€, εφόσον μοναδικός φορέας παροχής της είναι το Ταμείο.

Επίσης, ασφαλισμένοι, άνδρες και γυναίκες που έχουν συμπληρωμένο συντάξιμο χρόνο ασφάλισης τουλάχιστο 9.000 Η.Ε. στο ταμείο και το 55ο έτος της ηλικίας τους και απέχουν το πολύ επτά (7) έτη από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος, κατά τους ορισμούς των παρ.1 και 2 του ίδιου άρθρου, θεμελιώνουν δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης. Η μείωση ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης γήρατος και είναι ισόβια.

Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 2 του ισχύοντος καταστατικού του άνω Ταμείου είναι δυνατό να επιστραφούν οι προσδιοριζόμενες στο άρθρο 30 παρ. 2 του Καταστατικού εισφορές του ασφαλισμένου, αυστηρά και μόνο στους ατομικά αποχωρούντες ασφαλισμένους που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του Καταστατικού. Το επιστρεφόμενο ποσό ισούται με τα 3/7 της προσδιοριζόμενης στο άρθρο 30 παρ. 2 του Καταστατικού ατομικής μερίδας του ασφαλισμένου.

Επιμέλεια:

Στρατής & Μιχάλης Καρβέλλης

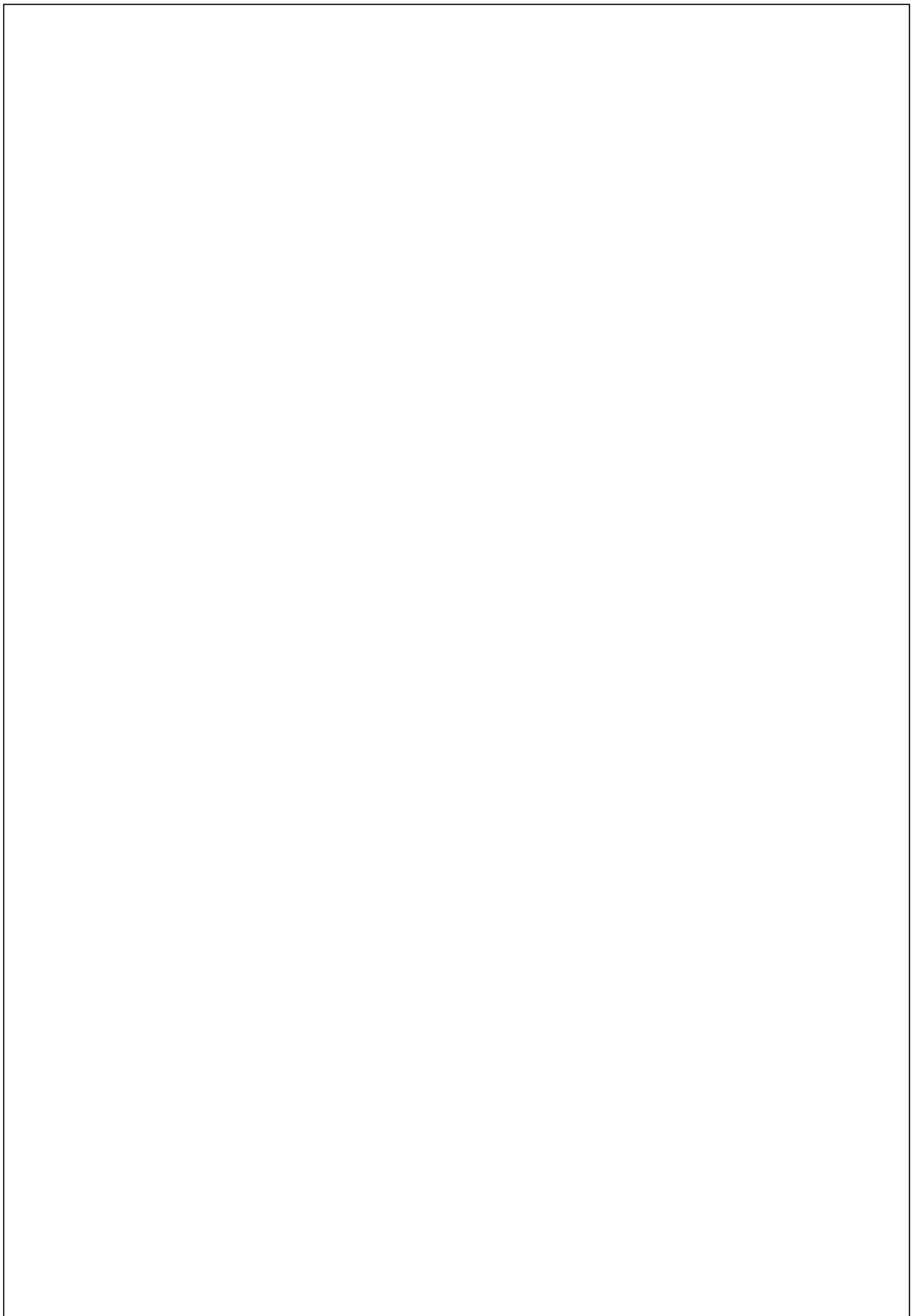
Δικηγόροι Αθηνών

Λ. Αλεξάνδρας 53, Αθήνα, Τ.Κ. 11473.

210-6425189 / www.karvellis-law.gr

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

KARVELLIS PARTNERS
LAW FIRM
